

Siirtolaisuusmuseon kuulumisia

Tellervo Lahti

Amerikansuomalaista musiikkia Riihimäen haalilla

Amerikansuomalaisen musiikin tapahtuma on Seinäjoella sijaitsevan Suomen Siirtolaisuusmuseon ideoitu ja järjestetty seminaari- ja iltamatilaisuus, jonka halusimme järjestää Etelä-Suomessa laajentaaksemme toimintakenttäämme valtakunnallisena siirtolaisuuskulttuurin esiintuojana. Yhteistyökumppaneiksi saimme aiheesta kiinnostuneita tahoja, mm. Suomen äänitearkiston, Ikaalisten Harmonikkainstituutin, Suomi Amerikka seuran Riihimäen paikallisyhdistyksen ja pari vuotta sitten Helsingissä perustetun Ulkosuomalaiskulttuurin Seuran. Tilaisuus pidettiin Riihimäeltä Herajoen työväentalolla.

Amerikansuomalaisee musiikin tapahtuma järjestettiin lokakuun lopulla kolmannen kerran. Vuonna 2009 keskityttiin amerikansuomalaisten harmonikkaprinsessan Viola Turpeisen elämäntyöhön hänen 100-vuotissyntymäpäivänään. Viime vuonna estradilla olivat Onni Laihasen ja Toivo Mannisen suosittu sävelet. Seminaariosuuden esitelmöitsijät ovat olleet alan asiantuntijoita mm. Yhdysvalloista ja Tampereen yliopistosta. Omastakin takaa löytyy tietämystä, erityisesti riihimäkeläinen Toivo Tamminen on laajasti perehtynyt myös Pohjois-Amerikan suomalaisten siirtolaisten musiikkiin. Suomen Siirtolaisuusmuseo on tuottanut kunakin tapahtuman aiheesta pienoinäyttelyä, jonka tekstiosuuden on laatinut Toivo Tamminen.

Tapahtumasta on jo muodostunut suuri siirtolaiskulttuurin sekä harmonikkamusiikin soittajien ja ihailijoiden vuosittainen kohtaaminen. Tämän syksyn tapahtuman pääteemana olivat Minnesotassa syntyneiden Kivelän veljesten

elämänvaiheet ja ennen kaikkea heidän musiikkinsa. Einar Kivelä (1908–1979) ja Johnny Kivelä (1916–1981) ovat Viola Turpeisen, Hiski Salomaan, Onni Laihasen ja Toivo Mannisen ohella unohtumattomia amerikansuomalaisten parissa esiintyneitä muusikkoja.

Kivelän veljesten sukujuuret ovat Karijoella Etelä-Pohjanmaalla. Einarista tuli viulunsoittaja jo alakouluikäisenä. Viulu vaihtui myöhemmin harmonikkaan. John soitti useitakin instrumentteja, pääasiassa viulua ja rumpuja. Veljekset kiertelivät menestyksekkäästi Minnesota- ja Johnny's Hotshots -nimisine tanssiorkestereineen suomalaishaaleilla Keskiläntällä ja muuallakin USA:n pohjoisissa osavaltioissa 1920-luvulta aina 1970-luvulle saakka.

Riihimäen Herajoen historiallisella työväentalolla on mahdollisuus kokea amerikansuomalaisten haalien tunnelmaa jokasyksyisessä tapahtumassa. Ensi keväänä ulkosuomalaisten musiikkia on tarkoitus tuoda myös Suomen Siirtolaisuusmuseolle kunnostettuihin tiloihin Peräseinäjoen Kulttuuritalolle.

